

Pla docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Toxicomanies

Curs acadèmic: 2012-2013

Curs: quart

Trimestre: segon

Titulació / Estudis: grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció

Codi de l'assignatura: 21108

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores de dedicació de l'estudiant: 125

Llengua o llengües de docència: castellà

Professorat: Marta González Sepúlveda (coordinadora), Olga Valverde Granados i Jessica Ruiz Medina

2. Presentació de l'assignatura

L'assignatura Toxicomanies aborda l'estudi complet de les possibilitats terapèutiques i de les mesures de prevenció dels trastorn addictius que existeixen avui, la possibilitat d'aplicar-les i com aquestes depenen de les polítiques sanitàries i socials en matèria de drogues d'abús. Així, el tractament del trastorn per ús de substància s'estudia des d'un punt de vista biològic, psicològic i social, centrant-nos en el possible abordatge terapèutic i preventiu que s'aplica en diferents països segons la legislació de cadascun d'ells. D'altra banda, estudiarem els organismes nacionals i internacionals més rellevants en qüestions relacionades amb la prevenció, l'epidemiologia i el tractament d'aquest important problema sanitari i social.

Alguns dels punts clau que cal tenir en compte en la presentació de l'assignatura són:

Contextualització. Aquesta assignatura se situa entre les ciències de la psicologia i la psiquiatria. Així, aborda de manera integrada els aspectes psicològics, sociològics i biològics del tractament del toxicòman i els aspectes relatius a la prevenció d'aquest trastorn psiquiàtric.

Tipologia i enfocament de l'assignatura. Es tracta d'una assignatura de caràcter optatiu que forma part de l'itinerari de biologia dins del grau en Criminologia i Politiques Públiques de Prevenció. Per tant, és una assignatura que forma part d'un itinerari d'especialització dels estudis de Criminologia.

Aspectes clau de l'assignatura. Aquesta assignatura se centra en la comprensió dels tractaments més actuals i de les polítiques de prevenció que s'utilitzen per abordar les toxicomanies, tant al nostre país com a nivell internacional.

Recomanacions generals. Per a una correcta comprensió de l'assignatura cal haver cursat prèviament altres assignatures del grau en Criminologia com ara Conductes Addictives i Delinqüència, assignatura específica en la qual s'aborda el problema de les addiccions des d'un punt de vista neurobiològic. També cal haver cursat l'assignatura Introducció a la Biomedicina per conèixer la terminologia biològica que s'emprarà en l'assignatura Toxicomanies. Finalment, cal haver cursat alguna assignatura introductòria de psicologia i ciències forenses.

Normes acadèmiques. Plagiar en un treball fet a casa o copiar en un examen comporta una qualificació de zero i/o l'obertura d'un expedient disciplinari.

Està prohibit utilitzar telèfons mòbils en el transcurs de la classe.

3. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals G.1. Capacitat per expressar-se i comunicar-se correctament en català i castellà.	E.27. Capacitat per reconèixer els principis elementals de psicologia i psiquiatria forense.
Interpersonals G.7. Capacitat de treballar en equip: iniciativa i habilitats cooperatives.	E.28. Capacitat per identificar la forma d'acció dels principals fàrmacs i la seva capacitat de modificar l'activitat biològica.
Sistèmiques G.6. Capacitat per aplicar els coneixements teòrics a situacions i problemes reals.	

4. Continguts

Bloc de contingut 1. ASPECTES SANITARIS PER AL TRACTAMENT DE LES TOXICOMANIES

1. Presentació de l'assignatura. Abordatge terapèutic integral per al toxicòman. Identificació del problema. Tipus de droga consumida i policonsum.
2. Abordatge terapèutic aplicat a grups especials de malalts, perspectiva de gènere, transculturalitat, consum durant l'adolescència, dones gestants.
3. Abordatge terapèutic aplicat a grups especials de toxicòmans, en particular el consum a les presons i en la prostitució.
4. Malalties associades al consum de substàncies i que poden influir en el pronòstic i en el tractament de la toxicomania: malalties infeccioses: VIH, tuberculosi; desenvolupament de neoplàsies, altres trastorns psiquiàtrics: concepte de comorbiditat psiquiàtrica.

Bloc de contingut 2. PLANS DE PREVENCIÓ I TRACTAMENT: POLÍTIQUES SANITÀRIES I SOCIALS A CATALUNYA I A ESPANYA

5. Plans de prevenció i tractament de les drogodependències a Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya.
6. Unitats de desintoxicació de drogues a Catalunya (narcosales). Atenció al drogodependent. Model, resultats i comparació amb altres models a Espanya i a nivell internacional.
7. Organismes nacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Pla Nacional sobre Drogues. Observatori Espanyol sobre Drogues.

Bloc de contingut 3. PLANS DE PREVENCIÓ I TRACTAMENT: POLÍTIQUES SANITÀRIES I SOCIALS EN ELS ORGANISMES INTERNACIONALS

8. Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Unió Europea: Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT).
9. Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Estats Units: National Institute of Health (NIH), National Institute of Drug Abuse (NIDA).
10. Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Nacions Unides (ONU): Oficina contra la Droga i el Delicte (ONUDD).

Bloc de contingut 4. MITJANS DE COMUNICACIÓ

11. La importància dels mitjans de comunicació en el consum de drogues, així com en la prevenció i el tractament de les toxicomanies. Xarxes socials.

5. Avaluació

La qualificació de l'estudiant s'obtindrà a partir dels elements següents:

Examen de preguntes curtes que es realitzarà a final del trimestre (4 punts).

Examen de preguntes d'elecció múltiple que es realitzarà a final del trimestre (2 punts).

Avaluació contínua que es realitzarà mitjançant preguntes breus que l'estudiant haurà de respondre per escrit i que s'anirà realitzant al llarg del trimestre durant les sessions teòriques i durant la intervenció i el debat amb el professor convidat (2 punts).

Presentació d'un **treball en grup** en suport paper i en suport digital que s'avaluarà mitjançant una sessió de presentació oral (2 punts).

Recuperacions:

D'acord amb les instruccions del degà de Dret (de 21 de maig del 2012), es considera que un estudiant ha participat en les activitats d'aprenentatge i d'avaluació contínua quan ha assistit a les classes i ha realitzat correctament els exercicis d'almenys el 50% dels seminaris i altres activitats a l'aula. D'altra banda, s'entén que ha realitzat l'examen final quan el lliura.

Només poden participar en el procés de recuperació aquells estudiants que han suspès el conjunt de l'assignatura, i no hi ha la possibilitat de participar en l'examen de recuperació per pujar la nota quan la nota inicialment obtinguda sigui igual o superior a 5.

La recuperació de l'avaluació contínua consistirà a lliurar tots els treballs i activitats que s'han sol·licitat als estudiants al llarg del trimestre, a més de respondre a una pregunta específica en l'examen de recuperació. El conjunt dels treballs comptarà un total de 3 punts, i la pregunta de l'examen comptarà 1 punt sobre la nota final.

La recuperació de l'examen consistirà en una prova escrita que es farà durant un dels dos dissabtes habilitats del calendari acadèmic del tercer trimestre. L'examen consistirà en unes preguntes curtes i comptarà un total de 6 punts. Per poder fer l'examen de recuperació cal haver lliurat tots els treballs de l'avaluació contínua (vegeu 'Recuperació de l'avaluació contínua').

6. Bibliografia i recursos didàctics

World Drug Report 2012.

<http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/WDR-2012.html>.

Pla d'Acció sobre Drogues. Espanya 2009-2012.

http://www.pnsd.msc.es/Categoria2/publica/pdf/PlanAccion2009_2012.pdf

Estratègia Nacional sobre Drogues. 2009-2016.

<http://www.pnsd.msc.es/Categoria2/publica/pdf/EstrategiaPNSD2009-2016.pdf>

Informe de l'Observatori Espanyol de la Droga i les Toxicomanies, 2011.

<http://www.pnsd.msc.es/Categoria2/observa/pdf/oed2011.pdf>

World Drug Report. UNODC, 2012.

<http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/WDR-2012.html>

Publicacions NIDA.

<http://www.drugabuse.gov/es/publicaciones>

Informe Anual de l'Observatori Europeu de les Drogues i la Toxicomania. Informe 2011.

<http://bookshop.europa.eu/es/informe-anual-2011-pbTDAC11001/?CatalogCategoryID=9lUKABst9YMAAAEjTYcY4e5K>

7. Metodologia

La metodologia docent que s'emprarà serà la següent:

Modalitat presencial: sessions magistrals bidireccionals i seminaris participatius.

Modalitat dirigida: preparació, recerca d'informació i resolució de problemes prèvies a l'assistència als seminaris participatius, així com durant la intervenció del conferenciant convidat.

Modalitat autònoma: preparació dels treballs que s'han de presentar als seminaris i en una sessió final en què els estudiants hauran de presentar i discutir sobre un tema que abordat en l'assignatura. Aquesta presentació ha de tenir un suport digital i l'han de presentar en públic els diferents integrants de l'equip de treball.

8. Programació d'activitats

Setmana	Activitat a l'aula Agrupament / tipus d'activitat	Activitat fora de l'aula Agrupament / tipus d'activitat
Setmana 1	Sessió 1 (2 h). Presentació de l'assignatura. Abordatge terapèutic integral per al toxicòman. Identificació del problema. Tipus de droga consumida i policonsum. Sessió 2 (2 h). Abordatge terapèutic aplicat a grups especials de malalts, perspectiva de gènere, transculturalitat, consum durant l'adolescència, dones gestants.	
Setmana 2	Sessió 1 (2 h). Abordatge terapèutic aplicat a grups especials de toxicòmans, en particular el consum a les presons i en la prostitució. Sessió 2 (2 h). Malalties associades al consum de substàncies i que poden influir en el pronòstic i el tractament de la toxicomania. Malalties infeccioses: VIH, tuberculosi; desenvolupament de neoplàsies, altres trastorns psiquiàtrics. Concepte de co-morbilitat psiquiàtrica.	
Setmana 3	Sessió 1 (2 h). Plans de prevenció i tractament de les drogodependències a Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Sessió 2 (2 h). Unitats de desintoxicació de drogues a Catalunya (narcosaes). Model,	

	resultats i comparació amb altres models a Espanya i a nivell internacional.	
Setmana 4	Sessió 1 (2 h). Organismes nacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Pla Nacional sobre Drogues. Observatori Espanyol sobre Drogues. Sessió 2 (2 h). Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Unió Europea: Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT).	
Setmana 5	Sessió 1 (2 h). Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Estats Units: National Institute of Health (NIH), National Institute of Drug Abuse (NIDA). Sessió 2 (2 h). Conferenciant convidat i sessió de discussió.	
Setmana 6	Sessió 1 (2 h). Organismes internacionals amb responsabilitat sobre la prevenció, el tractament i el seguiment de les toxicomanies. Nacions Unides (ONU): Oficina contra la Droga i el Delicte (ONUDD).	
Setmana 7	Sessió 1 (2 h). La importància dels mitjans de comunicació en el consum de drogues, així com en la prevenció i el tractament de les toxicomanies. Xarxes socials.	

Setmana 8	Sessió 1 (2 h). Presentacions dels temes preparats pels estudiants. Discussió.	
Setmana 9	Sessió 1 (2 h). Presentacions dels temes preparats pels estudiants. Discussió.	
Setmana 10	Sessió 1 (2 h). Conclusions de les sessions de les setmanes 9 i 10. Discussió.	